

Kirkens Eiendom, i det Hele skal ordnes, fordeles og bestyres, lader det sig ikke godt nægte, at det Udtryk: „Kirkens Eiendom“ er Noget, der for Fremtiden ikke længere kan bruges, thi det har da vist sig, at Regjeringen selv stiller det frem for den lovgivende Magt at tage Bestemmelse om disse Eiendele, som jeg anseer for Folkets, Landets, Statens, eller hvad man nu skal kalde det. Naar den lovgivende Forsamling tager fat paa at behandle et saadant Forslag, tilkjendegiver den, forekommer det mig, at det factisk er afgjort, at de fra nu af ikke længere anerkjendes som Kirkens Eiendom. Jeg har tidligere hørt yttret i den samme Sag, at det var tvivlsomt, til hvad Side man kunde komme, naar man vilde undersøge, hvad der i denne Sag er skrevet og sagt, og naar man vilde veie Stemmerne, syntes det, at Seiren havde været paa deres Side, der forsvarede Kirkens Eiendom. Jeg vil helst slet ikke indlade mig paa en dybere Undersøgelse af denne Sag; det vilde forealkfor vidt, men det forekommer mig, at den factiske Afgjørelse er tilstede i det Dieblif, Regjeringen forelægger et saadant Forslag, og Thinget behandler det. Jeg veed ikke, om jeg tager feil i denne Vogif, — bedre Vogif har jeg ikke — men jeg haaber det ikke, og hvis dette er sandt, maa ogsaa den anden Consequents være sand, at dersom det i denne Sal bestemmes, hvorledes Præsterne skulle lønnes, er dermed givet, at Præsterne ikke staae som Ejere af en anden Magt i disse jordiske Ting, forskjellig fra Statens andre Ejere, thi her, hvor vi have forhandlet andre Lønningslove, forhandle vi ogsaa Præsternes Lønninger. Jeg forstaaer ikke Andet, end at det hermed er anerkjendt, at Præsterne staae paa samme Trin som Statens andre Ejere, og jeg fattet ikke Andet, end at det logisk maa indrømmes, at herved er der givet disse tvende Grundregler en vis Fyldestgjørelse. Jeg vil ikke nægte, at de komme tydeligere frem i Minoritetens Forslag, men de komme ogsaa frem i dette Forslag. Det er paa den Maade, Sagen stiller sig saaledes for mig, at, om jeg end, som jeg nys udtrykte mig, ganske vist kunde tænke mig, at baade Kirken, Menigheden, Præstens Person og Præstens Virksom-

hed i alle Maader til sin Tid vilde bestinde sig bedst ved, at der blev bestemt faste Gager, — jeg kan ganske vist ikke, naar jeg skal gaae ind paa Enkelthederne, være enig med den ærede sidste Tale, der vilde indskrænke Lønningen alene til en fast Pengelønning, jeg vilde ansee det for nødvendigt, at der tillige blev tillagt Præsterne en Jordløn, idet mindste saalænge de levede paa Landet, dog derom behøver der ikke for Diebliffet at tales — saa frygter jeg dog for, at man, hvis man for Diebliffet vilde sætte dette inærf, vilde støde saameget an imod Fjols Mening her i Landet, vilde i det Hele møde saamange praktiske Vanskeligheder, at jeg godt kan forstaae, at Regjeringen — selv om den ogsaa onffede engang at komme til samme Ende maal — har gjort dette Skridt først. Jeg vil tillade mig en lille Bemærkning om den Forskjel, der er imellem fast Lønning og ikke fast Lønning. Jeg har selv i Løbet af 6 Aar staaet paa fast Løn som Sognepræst, og jeg tror, at jeg godt kan sige, at denne Omstændighed ikke i mindste Maade virker eller i Reglen vil kunne virke skadeligt paa Forholdet mellem Præsterne og Menighederne. Denne Erfaring har ført mig til at være saameget bestemtere i mit Dnsfte; men ligesaa fast jeg er i dette, ligesaa vis er jeg i mit Sind paa, at dersom vi i denne Sal bestemme med Et: Saaledes skal det være, vil der mange Steder i Landet fremkomme Misfornoielse. Det vil vel paa mange Steder vække Tilfredshed, men paa de fleste Steder frygter jeg for, at det vil vække Misfornoielse; det er min Overbeviisning, efter hvad jeg veed. I lige Maade vil man blive misfornoiuet, hvis man slet Intet gjorde ved Præsternes Lønning, og derfor mener jeg, at vi her bør gjøre et Skridt fremad. Jeg veed nok, at det ikke skal være ret at tage det Halve, naar man vil have det Hele, men naar man aldeles ikke kan vente med Nettet at turde stræbe efter det Hele, mener jeg, at vi maae glæde os i høi Grad over det Halve, og saa Meget faae vi her. Saameget mere vil jeg da haabe, at ikke den strenge Spagdom skalde gaae i Opfyldelse, at dette Lovforslag skalde blive begravet. Jeg vil haabe det, fordi jeg i det Hele taget efter min Erfaring